

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีการวิจัย (Research Methodology) เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Analysis) โดยผู้วิจัยมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

- ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- การเก็บรวบรวมข้อมูล
- การวิเคราะห์ข้อมูล
- สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังต่อไปนี้

1. ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร ที่ปฏิบัติหน้าที่ในสำนักงานพระปริยัติธรรม แผนกบาลี ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 86 สำนักงาน ๑ ละ 13 รูป ตามโครงสร้างของการบริหารสำนักงาน ประกอบด้วย เจ้าสำนักงาน ผู้ช่วยเจ้าอาวาส คณะกรรมการวัด อาจารย์ใหญ่ เลขานุการเจ้าสำนักงาน ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิชาการ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ฝ่ายปกครอง หัวหน้าแผนกบาลี หัวหน้าแผนกธรรม หัวหน้าแผนกธรรมศึกษา คณะครูแผนกบาลี คณะครูแผนกธรรม และคณะครูแผนกธรรมศึกษา ดังแสดงไว้ในหน้า 26 (พระธรรมปัญญาภรณ์ (สุชาติ ธรรมรัตน์) และพระมหาทองดี ปญญาวิโร, 2548, หน้า 111) รวมเป็นจำนวน 1,118 รูป

ตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนประชากรสำนักเรียนพระปริยัติธรรม แผนกบาลี ในกรุงเทพมหานคร

ที่	สำนักเรียน	รูป	ที่	สำนักเรียน	รูป
1	วัดจักรวรรดิราชาวาส	13	28	วัดราชสิงขร	13
2	วัดชนะสงคราม	13	29	วัดราชาธิวาส	13
3	วัดไตรมิตรวิทยาราม	13	30	วัดสร้อยทอง	13
4	วัดเทพธิดาราม	13	31	วัดสระเกษ	13
5	วัดเทพศิรินทราวาส	13	32	วัดสัมพันธวงศ์	13
6	วัดเทพศิลา	13	33	วัดสามพระยา	13
7	วัดธรรมมงคล	13	34	วัดสุทัศน์เทพวนาราม	13
8	วัดธาตุทอง	13	35	วัดโสมนัสวิหาร	13
9	วัดนรนาถสุนทริการาม	13	36	วัดหัวลำโพง	13
10	วัดบพิตรพิมุข	13	37	คณะเขตคลองเตย	13
11	วัดบรมนิวาส	13	38	คณะเขตดอนเมือง	13
12	วัดบวรนิเวศวิหาร	13	39	คณะเขตบางกะปิ	13
13	วัดเบญจมบพิตร	13	40	คณะเขตบางเขน-จตุจักร	13
14	วัดบางนาใน	13	41	คณะเขตประเวศ	13
15	วัดปทุมคงคา	13	42	คณะเขตพระโขนง-บางนา	13
16	วัดปทุมวนาราม	13	43	คณะเขตมีนบุรี	13
17	วัดพรหมวงศาราม	13	44	คณะเขตลาดกระบัง	13
18	วัดพระเชตุพน	13	45	คณะเขตลาดพร้าว-บึงกุ่ม	13
19	วัดพระพิเรนทร์	13	46	คณะเขตสวนหลวง	13
20	วัดพระศรีมหาธาตุ	13	47	คณะเขตสายไหม	13
21	วัดมกุฏกษัตริยาราม	13	48	คณะเขตหนองจอก	13
22	วัดมหารณพาราม	13	49	วัดกัลยาณมิตร	13
23	วัดมหาธาตุ	13	50	วัดกาญจนสิงหาสน์	13
24	วัดมหาพฤฒาราม	13	51	วัดคฤหบดี	13
25	วัดยานนาวา	13	52	วัดชัยพฤกษ์มาลา	13
26	วัดราชบพิตร	13	53	วัดดาวดึงษาราม	13
27	วัดราชบูรณะ	13	54	วัดดุสิตาราม	13

ตารางที่ 3.1 แสดงประชากรสำนักเรียนพระปริยัติธรรม แผนกบาลี ในกรุงเทพมหานคร (ต่อ)

ที่	สำนักเรียน	รูป	ที่	สำนักเรียน	รูป
55	วัดทองธรรมชาติ	13	71	วัดราชโอรสาราม	13
56	วัดทองนพคุณ	13	72	วัดศรีสุคนธาราม	13
57	วัดเทพากร	13	73	วัดสุวรรณาราม	13
58	วัดนาคกลาง	13	74	วัดหงส์รัตนาราม	13
59	วัดนิมมานรดี	13	75	วัดหิรัญรูจี	13
60	วัดบุญประดิษฐ์	13	76	วัดใหญ่ศรีสุพรรณ	13
61	วัดบุปผาราม	13	77	วัดอนงคาราม	13
62	วัดประยุรวงศาวาส	13	78	วัดอรุณราชวราราม	13
63	วัดปากน้ำ	13	79	วัดอาวุธวิกสิตาราม	13
64	วัดพิชยญาติการาม	13	80	วัดอินทาราม	13
65	วัดโพธิ์นิตร	13	81	คณะเขตธนบุรี	13
66	วัดกนิษฐาณ	13	82	คณะเขตบางขุนเทียน	13
67	วัดโมลีโลกยาราม	13	83	คณะเขตบางแค	13
68	วัดระฆังโฆสิตาราม	13	84	คณะเขตภาษีเจริญ	13
69	วัดรัชฎาธิษฐาน	13	85	คณะเขตราษฎร์บูรณะ	13
70	วัดราชสิทธาราม	13	86	คณะเขตหนองแขม	13
รวมทั้งสิ้น					1,118

2. กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยประมาณขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางของ Krejcie & Morgan (1970, pp.607-608 อ้างถึงใน วาโร เฟ็งสวัสต์, 2551, หน้า 191) ได้จำนวนผู้บริหาร ที่ปฏิบัติหน้าที่ในสำนักเรียนพระปริยัติธรรม แผนกบาลี ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 291 รูป และทำการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ดังนี้

2.1 สำนักเรียนทั้งหมด 86 สำนักเรียน สุ่มมาร้อยละ 50 ได้ 43 สำนักเรียน

2.2 สุ่มจำนวนผู้บริหาร จาก 43 สำนักเรียน ๆ ละ 13 รูป สุ่มมาร้อยละ 50 ได้จำนวนผู้บริหาร สำนักเรียนละ 7 รูป รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 301 รูป ซึ่งสูงกว่าตารางการเลือกกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie & Morgan (1970, pp.607-608 อ้างถึงใน วาโร เฟ็งสวัสต์, 2551, หน้า 191)

และยอมรับได้ ตามตารางแสดงประชากรและกลุ่มตัวอย่างของสำนักเรียนพระปริยัติธรรม
แผนกบาลี ในกรุงเทพมหานคร ดังนี้

ตารางที่ 3.2 แสดงกลุ่มตัวอย่างสำนักเรียนพระปริยัติธรรม แผนกบาลี ในกรุงเทพมหานคร

ที่	สำนักเรียน	รูป	ที่	สำนักเรียน	รูป
1	วัดจักรวรรดิราชาวาส	7	23	วัดสามพระยา	7
2	วัดชนะสงคราม	7	24	วัดสุทัศนเทพวราราม	7
3	วัดไตรมิตรวิทยาราม	7	25	วัดหัวลำโพง	7
4	วัดเทพศิลา	7	26	คณะเขตคลองเตย	7
5	วัดธาตุทอง	7	27	คณะเขตลาดพร้าว-บึงกุ่ม	7
6	วัดนรนาถสุนทริการาม	7	28	คณะเขตสวนหลวง	7
7	วัดบพิตรพิมุข	7	29	วัดกัลยาณมิตร	7
8	วัดบวรนิเวศวิหาร	7	30	วัดชัยพฤกษ์มาลา	7
9	วัดเบญจมบพิตร	7	31	วัดดาวดึงษาราม	7
10	วัดบางนาใน	7	32	วัดคูสิตาราม	7
11	วัดปทุมวนาราม	7	33	วัดทองนพคุณ	7
12	วัดพรหมวงศาราม	7	34	วัดนิมมานรดี	7
13	วัดพระเชตุพน	7	35	วัดปากน้ำ	7
14	วัดมหาธาตุ	7	36	วัดโมลีโลกยาราม	7
15	วัดมหาพฤฒาราม	7	37	วัดระฆังโฆสิตาราม	7
16	วัดยานนาวา	7	38	วัดราชโอรสาราม	7
17	วัดราชบพิตร	7	39	วัดสุวรรณาราม	7
18	วัดราชบูรณะ	7	40	วัดหงส์รัตนาราม	7
19	วัดราชสิงขร	7	41	วัดอรุณราชวราราม	7
20	วัดราชาธิวาส	7	42	วัดอาวุธวิกสิตาราม	7
21	วัดสร้อยทอง	7	43	คณะเขตธนบุรี	7
22	วัดสัมพันธวงศ์	7			
รวมทั้งสิ้น					301

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามการบริหารความเสี่ยงในสำนักเรียน พระปริยัติธรรม แผนกบาลี ในกรุงเทพมหานคร ใช้กระบวนการบริหารความเสี่ยง ตามแนวทฤษฎีการบริหารความเสี่ยงของกิตติรัตน์ ณ ระนอง (2547, หน้า 8) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานะภาพของผู้บริหาร ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน คำถามมีลักษณะแบบเลือกตอบ โดยให้ผู้ตอบเลือกทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริง

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยง จำนวน 60 ข้อ ซึ่งลักษณะแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนี้ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของ Likert 5 ระดับ ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง ระดับการปฏิบัติมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง ระดับการปฏิบัติมาก

ระดับ 3 หมายถึง ระดับการปฏิบัติปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง ระดับการปฏิบัติน้อย

ระดับ 1 หมายถึง ระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด

การสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของ Likert ตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี จากตำรา และค้นคว้างานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. กำหนดทฤษฎีกรอบแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
3. นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาแก้ไขข้อบกพร่องให้มีความถูกต้องครอบคลุมวัตถุประสงค์ พร้อมทั้งตรวจสอบสำนวนภาษาที่ใช้ในแบบสอบถาม
4. นำแบบสอบถามที่สร้างแล้วนั้น ให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และการวัดประเมิณผล (Content Validity and Evaluation)
5. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และการวัดประเมิณผลมาแล้วแก้ไขข้อบกพร่องแล้วนำไปทดลองใช้ (Try Out)
6. ตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม

7. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความถูกต้องแล้วไปจัดทำเป็นแบบสอบถามฉบับจริงและนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

การหาคุณภาพของเครื่องมือ

1. การตรวจสอบความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา และด้านการวัดประเมิณผล (Content Validity and Evaluation) ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามฉบับร่างให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 4 ท่าน ได้แก่

1.1 ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา 2 ท่าน คือ

1.1.1 ดร.พระครูสุตวิสุทธิคุณ พัด

ตำแหน่ง - ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดสังข์กระจายวรวิหาร

- ครูสอนวิชาพระพุทธศาสนาในโรงเรียน

- กรรมการตรวจสอบนักรธรรมสนามหลวง และ

- อาจารย์พิเศษ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

1.1.2 ดร.พระศรีสุทธิเวที

ตำแหน่ง - ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดอรุณราชวรารามฝ่ายศาสนศึกษา

- เลขานุการ รองเจ้าคณะภาค 4

- เลขานุการ วัดอรุณราชวราราม

- เจ้าคณะ 4 วัดอรุณราชวราราม

1.2 ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดการประเมินผล 2 ท่าน คือ

1.2.1 ผศ.ดร.ฐิติแก้ว ศรีสด

ตำแหน่ง อดีต - ผู้บริหารเทคโนโลยีสารสนเทศระดับสูง (CIO)

- ผู้ช่วยอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

- ผู้อำนวยการศูนย์คอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
ธนบุรี

- รองคณบดีคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

ปัจจุบัน - ที่ปรึกษาศูนย์คอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
ธนบุรี

- อาจารย์สอนสาขาวิชาวิทยาการคอมพิวเตอร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

1.2.2 ผศ.อดิศักดิ์ โทวิชา

ตำแหน่ง - รองคณบดีฝ่ายวางแผนและประกันคุณภาพการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

- หัวหน้าสาขาวิชาสถิติประยุกต์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ

สวนสุนันทา

- อาจารย์สอนสาขาวิชาสถิติประยุกต์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ

สวนสุนันทา

2. การตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา และด้านการวัดประเมิณผล แล้วมาแก้ไขข้อบกพร่อง จากนั้นนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารในสำนักเรียนพระปริยัติธรรม แผนกบาลี ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 35 รูป แล้วนำมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรการหาสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ของ Cronbach (วาโร เพ็งสวัสดิ์, 2551, หน้า 260) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามการบริหารความเสี่ยงในสำนักเรียนพระปริยัติธรรม แผนกบาลี ในกรุงเทพมหานคร เท่ากับ 0.95 จึงนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีสอบถามตามแบบสอบถามที่สร้างขึ้น มีขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. นำหนังสือขออนุญาตจากสำนักงานโครงการบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี ถึงเจ้าสำนักเรียนพระปริยัติธรรม แผนกบาลี ในกรุงเทพมหานคร เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูล โดยแจกแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างที่ปฏิบัติหน้าที่ผู้บริหารในสำนักเรียนพระปริยัติธรรม แผนกบาลี ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 301 ชุด และเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

3. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของคำตอบในแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ค่าสถิติด้วยเครื่องมือคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เป็นการวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Analysis) ใช้การวิเคราะห์โดยการหาค่าสถิติพื้นฐาน

แบบสอบถามตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพของผู้บริหาร ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

แบบสอบถามตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับระดับสภาพการบริหารความเสี่ยงในสำนักเรียนพระปริยัติธรรม แผนกบาลี ในกรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ตามกระบวนการบริหารความเสี่ยง 6 ขั้นตอน คือ การกำหนดวัตถุประสงค์ การบ่งชี้เหตุการณ์ การประเมินความเสี่ยง การตอบสนองต่อความเสี่ยง กิจกรรมการควบคุม และการติดตามผล ทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยนำคะแนนที่ได้มาคำนวณค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ย โดยประยุกต์เกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยของบุญชม ศรีสะอาด (2542, หน้า 187) ตามระดับการปฏิบัติงานการบริหารความเสี่ยง ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายความว่า ระดับการปฏิบัติมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายความว่า ระดับการปฏิบัติมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายความว่า ระดับการปฏิบัติปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายความว่า ระดับการปฏิบัติน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายความว่า ระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด

ใช้การเปรียบเทียบโดยใช้ค่า t-test (Independent)

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. หาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรการหาสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ของ Cronbach (วาโร เฟ็งสวัสดิ์, 2551, หน้า 260) โดยใช้สูตร ดังนี้

$$\alpha = \frac{K}{K-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

α	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ในที่นี้คือ ค่าความเชื่อมั่น
S_i^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนการตอบแต่ละข้อ
S_t^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนทั้งฉบับ

2. สูตรการหาค่าร้อยละ (วาโร เฟ็งสวัสดิ์, 2551, หน้า 283) โดยใช้สูตร ดังนี้

$$P = \frac{f}{n} \times 100$$

P	แทน	ร้อยละ
f	แทน	ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ
n	แทน	จำนวนความถี่ทั้งหมด

3. สูตรการหาค่าเฉลี่ย \bar{X} (วาโร เฟ็งสวัสดิ์, 2551, หน้า 284) โดยใช้สูตร ดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{n}$$

$\sum x$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
n	แทน	จำนวนข้อมูลทั้งหมด

4. สูตรการหาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) (วาโร เฟ็งสวัสดิ์, 2551, หน้า 298) โดยใช้สูตร ดังนี้

$$S.D. = \sqrt{\frac{n \sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}}$$

S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
X	แทน	ข้อมูล หรือ คะแนนแต่ละตัว
\bar{X}	แทน	คะแนนค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
n	แทน	จำนวนข้อมูล หรือ คะแนนทั้งหมด

5. สูตรการหาค่า t – test (independent) (วาโร เฟ็งสวัสดิ์, 2551, หน้า 334) โดยใช้สูตร ดังนี้

$$t = \frac{\bar{x}_1 - \bar{x}_2}{\sqrt{\frac{(n_1 - 1)S_1^2 + (n_2 - 1)S_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \left[\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right]}}$$

$$df = n_1 + n_2 - 2$$

t แทน ค่าสถิติที่ใช้เปรียบเทียบกับค่าวิกฤตจากการแจกแจงเพื่อทราบความมีนัยสำคัญ

\bar{x}_1	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 1
\bar{x}_2	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 2
S_1^2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 1
S_2^2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 2
n_1	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ 1
n_2	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ 2